

Budapest, 2014. november 24., hétfő (MTI) - Az igazságügyi szakértői rendszer megújításának lehetséges irányairól tanácskoztak a Kúria teljes ülésén hétfőn.

Patyi Gergely, az Igazságügyi Minisztérium igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkára előadásában hangsúlyozta, hogy a szakértő egyre fontosabb szereplője az igazságszolgáltatásnak. A cél a jó minőségű, időben elvégzett szakértői munka feltételeinek megteremtése, hogy a szakvélemények segítsék, ne pedig elbizonytalanítsák a bíróságokat.

Az államtitkár arra hívta fel a figyelmet, hogy vannak problémák a nyilvántartásban, területi egyenlőtlenségek alakultak ki, hiányzik a minőségbiztosítás, a szakértői díjak késedelmes kifizetése esetenként már a működőképességet veszélyezteti, a szakértői névjegyzék felülvizsgálata pedig 2006 óta húzódik.

A tárca által felvázolt problématérkép szerint van, amit a Kúria és az Országos Bírósági Hivatal, van amit az Igazságügyi Minisztérium és van, amit csak a jogalkotás tud kezelni.

Patyi Gergely elmondta: a névjegyzék felülvizsgálata a tervek szerint idén lezárulhat, a legjobb minőségbiztosítás pedig az eljáró bíró, ezért a tárca várja a bírák jelzéseit például a késedelmes, vagy alkalmatlan szakértői véleményekről.

Az államtitkár szerint a szakértői kamara etikai eljárása is több ponton aggályos. Kifogásolható például az a rendelkezés, mely szerint egyáltalán nem vizsgálható az olyan szakértői vélemény, amely jogerős ítélet alapjául szolgál. Természetesen nincs szó az ilyen vélemények generális felülvizsgálatáról, de az általános tilalom sem biztos, hogy jó megoldás - tette hozzá.

Molnár Ambrus kúriai tanácselnök, a legfelsőbb bírói fórum szakértői eljárásokkal foglalkozó joggyakorlat-elemző csoportjának vezetője elmondta: az eddigi vizsgálatok szerint a problémák gyökere az az ellentmondás, hogy a szabályozásban a szakértői intézetek működése, felépítése, feladatköre, személyi kérdései egy állami feladatokat ellátó költségvetési szervhez hasonló, a gazdálkodása azonban piaci alapú, azaz a szakértő intézet kiadásai piaci áron jelentkeznek, bevételei viszont limitáltak, rögzítettek.

A szakember megerősítette, hogy a korszerű igazságszolgáltatásban egyre nő a szakértők szerepe. Ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy miközben a szakértői bizonyítás előnye, hogy tudományosan megalapozott, egzakt, objektív válaszokat adhat, hátránya, hogy időigényes és drága.

Molnár Ambrus kitért arra is, hogy szükség lehet egy kúriai protokoll kidolgozására, mely a bírók számára a szakértőkkel kapcsolatban követendő gyakorlatot rögzíti. A bírónak figyelemmel kell lenniük a perbeli ügyfelek jogaira, továbbá arra, hogy lehetőség szerint megakadályozzák az eljárások elhúzódását.

A kúriai tanácselnök szerint vannak még rejtett tartalékok a bírói munkában, ilyen például

az elektronikus ügyintézésel elérhető hatékonyságnövelés, amely a bíróságok egyik örök problémáját, az iratok kézbesítését, a peres felek, jogi képviselők "eltűnését" tudná kezelni, hiszen az elektronikus ügyintézésben a postaival ellentétben nem a levél keresi a címzettet, hanem a címzett dolga, hogy a joghatályosan kézbesített elektronikus küldeményt átvegye.

Wirth Béla bíró, tanácselnök - aki az Országos Bírósági Hivatal megbízásából foglalkozik a szakértői rendszerrel - arról beszélt: a szakértők leterheltsége közti jelentős aránytalanságok oka részben az, hogy a jobb színvonalon dolgozókat gyakran megbízzák, míg másokat alig foglalkoztatnak. De vannak területek, ahol kevés a szakértő, így például Magyarországon összesen négy bejegyzett gyermek szakpszichológus igazságügyi szakértő dolgozik, és egyetlen olyan, aki a kábítószeres növényi alapanyagait vizsgálja.

A szakember elmondta: a kapacitáshiány miatt az is előfordul, hogy olyat alkalmaznak szakértőként, aki csak volt, vagy éppen leendő szakértő, ugyanis még csak folyamatban van a felvétele a névjegyzékbe.

A kúriai tanácskozáson szóba került az ombudsman néhány hónappal ezelőtti jelentése, mely többek között azt állapította meg, hogy Magyarországon bizonyos vonatkozásban nincs gazdája az igazságügyi szakértői rendszernek, problémája többek között, hogy nem érvényesül az etikai eljárás kontrollfunkciója, ami a jogbiztonsággal nincs összhangban, a szakértők túlterheltsége pedig a tisztességes eljárást veszélyeztetheti.

MTI 2014. november 24., hétfő 14:02